Guthrie, Boustead і європейські агентські доми

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

Від комісіонера до торговельного дому

Розділ IV частини A описав агентський дім як центральну інституцію європейської торговельної спільноти раннього Сінгапуру: фірму, що продавала товари на комісійній основі для принципалів деінде, купувала продукцію за їхніми вказівками й обслуговувала їхні судна. Цей розділ продовжує розповідь з того місця, де вона урвалася, — з десятиліть після 1840 року, коли агентські доми перестали бути єдиними постачальниками фінансових послуг у порту. Тепер векселі обліковували й валютні операції проводили банки, а страхові компанії та судноплавні лінії відряджали на Схід власних представників. Агентські доми відповіли на це тим, що стали посередниками цих нових інституцій і збирали агентства так само, як їхні засновники колись збирали консигнації.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Доми були товариствами, зазвичай британських або німецьких купців, партнери яких ділили прибуток і несли необмежену відповідальність за борги фірми. Партнери приїздили до Сінгапуру молодими, просувалися в межах фірми й зрештою поверталися до Британії чи Німеччини. Багато хто з них і далі керував справами з лондонського чи гамбурзького офісу. Така схема — партнер-резидент на Сході й старший партнер на батьківщині — дозволяла фірмам поєднувати місцеві знання з доступом до виробників, банків і страховиків у Європі. Вона пояснює і їхню довговічність. Кілька домів, заснованих у першій половині XIX століття, дожили до XX століття і згодом стали публічними компаніями, акції яких котирувалися в Лондоні, Куала-Лумпурі чи Сінгапурі.

Guthrie & Co.

Guthrie & Co. був найстарішим із британських домів, що дожили до новітніх часів, хоча точна дата його заснування залежить від визначення. Шотландський купець Олександр Гатрі (Alexander Guthrie), який народився 1796 року, прибув до Сінгапуру 1821 року, щоб відкрити філію фірми Томаса Талбота Гаррінгтона (Thomas Talbot Harrington), і 1823 року відокремився від Гаррінгтона.[1] Каталог архіву фірми подає дещо іншу послідовність. За цією версією, товариство з Гаррінгтоном розпалося до 1824 року, коли Гатрі заснував разом із Джеймсом Скоттом Кларком (James Scott Clark) фірму Guthrie & Clark. Назву Guthrie & Co. прийняли 1833 року, коли Кларк вийшов, а Гатрі взяв у партнери свого племінника Джеймса Гатрі (James Guthrie).[2] Сама фірма традиційно вела свою історію від 1821 року, і саме цей рік зазвичай наводять історії компанії.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Історія товариства показує, як такий дім переходив від одного покоління до наступного. Джеймс Гатрі став партнером 1837 року, а 1847 року, коли дядько повернувся до Лондона, очолив сінгапурський офіс. 1849 року до товариства приєднався Джон Джеймс Гріншилдс (John James Greenshields), 1857 року — Томас Скотт (Thomas Scott). Скотт став старшим партнером 1867 року й 1873 року повернувся до Лондона, де заснував зареєстрований офіс під назвою Scott & Company.[3] Ця схема дала фірмі голос у лондонському Сіті, не змінюючи її правової форми. Лише 28 лютого 1903 року Guthrie & Co. об'єднався зі Scott & Company в компанію з обмеженою відповідальністю Guthrie & Co. Ltd.[4]

Коло справ фірми зростало разом із колонією. Guthrie & Co. був агентом лондонських банкірів Coutts з 1830 року, London Fire Insurance Company з 1853 року і London and Provincial Marine Insurance Company з 1861 року. До 1900 року серед його агентств були шість банків, п'ять страхових компаній, дві судноплавні компанії та двадцять три загальні агентства.[5] 1896 року фірма прийняла агентство п'яти кавових плантацій на Малайському півострові. Це рішення відкрило їй плантаційний бізнес, який ще більше розрісся після того, як того ж року фірма запровадила каучук.[6] Сам каучуковий бум простежено в розділі IV цієї частини.

Boustead & Co. і німецький зв'язок

Едвард Бустед (Edward Boustead) прибув до Сінгапуру 1828 року на борту *Hindustan* і того ж року заснував Boustead & Co. 1834 року він узяв у партнери Густава Крістіана Швабе (Gustav Christian Schwabe), купця німецького походження. Через три роки Бустед став одним із засновників Сінгапурської торговельної палати.[7] Фірма торгувала оловом, прянощами, ротангом, шовком і чаєм.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Вона стала агентом банків, судноплавних ліній і страховиків, серед яких було понад двадцять судноплавних ліній і Lloyd's, який вона представляла понад століття.[8]

Як свідчать історії компанії, Boustead & Co. був також першим агентом Hongkong and Shanghai Bank у Сінгапурі й надавав купцям банківські послуги ще до того, як банк відкрив власний офіс.[9] З 1860-х років фірма почала займатися судноплавством і страхуванням на власний рахунок, очікуючи відкриття Суецького каналу. 1892 року вона організувала перше наливне перевезення нафти до Пінанга.[10] У 1957–1965 роках фірму поділили на окремі сінгапурську, британську та малайзійську компанії. Акції Boustead Singapore допустили до торгів на сінгапурській фондовій біржі 17 жовтня 1975 року.[11]

Товариство зі Швабе ілюструє рису європейської спільноти, яку приховує слово «британський». Німці, швейцарці, голландці та данці працювали в британських домах або засновували власні. Найдовговічнішою з німецьких фірм стала Behn, Meyer & Co., яка відлічує своє заснування від 1 листопада 1840 року — дня, коли Валентин Лоренц Меєр (Valentin Lorenz Meyer) приєднався в Сінгапурі до Теодора Августа Бена (Theodor August Behn). Бен прибув туди в липні 1839 року.[12] Фірма торгувала на комісійній основі та на власний рахунок. До 1914 року вона мала найбільше судноплавне агентство в регіоні й працювала у страхуванні, управлінні плантаціями та видобутку олова. Перша світова війна позбавила її будівель і активів у Сінгапурі, Малаї та на Філіппінах, які конфіскували як ворожу власність. Загальні втрати згодом оцінили у дванадцять мільйонів рейхсмарок.[13]

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Borneo Company і розширення поля діяльності

Деякі агентські доми від самого початку засновували в Лондоні як компанії. Borneo Company зареєстрували в Лондоні 6 травня 1856 року з офісом на Мінсінг-лейн (Mincing Lane), а 31 липня 1857 року вона заснувала свій сінгапурський дім, перейнявши активи MacEwan & Co., зокрема причали в Телок-Бланга (Telok Blangah).[14] Головним полем її діяльності був Саравак, де вона мала права на корисні копалини й працювала як торговець, судновласник і плантатор, видобуваючи сурму, вугілля, ртуть і золото. 1967 року вона об'єдналася з Inchcape Group.[15]

Borneo Company показує, у якому напрямі розвивалася агентська система в другій половині XIX століття. Доми перейшли від продажу товарів на комісійній основі до управління копальнями, плантаціями та суднами на територіях довкола Сінгапуру. Капітал дедалі більше надходив від інвесторів у Британії, тоді як управління залишалося на Сході. Керуюче агентство (managing agency), за якого дім діяв як секретар і керуючий окремо зареєстрованих плантаційних чи гірничих компаній, стало типовою формою британського підприємництва в Малаї XX століття. Його адміністративним центром був Сінгапур.

Необмежена відповідальність і ризик краху

Форма товариства мала свою ціну. Дім, що переоцінив свої сили, міг потягнути за собою партнерів, клієнтів і кредиторів. Найповчальніше застереження надійшло з Калькутти, де великі агентські доми Бенгалії збанкрутували під час кредитної кризи 1829–1834 років.[16] Ці доми приймали депозити від чиновників і купців, фінансували плантаторів індиго на довгі строки й

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

випускали власні цінні папери. Їхній крах знищив заощадження багатьох вкладників і дискредитував модель торговельного дому як банкіра.

Доми Сінгапуру були меншими й обережнішими, але стояли перед тією самою дилемою. Клієнти чекали кредиту, а принципали в Європі — швидких переказів. Коли з'явилися валютні банки, доми змогли передати фінансування торгівлі установам із більшим капіталом і доступом до лондонського грошового ринку. Поділ праці, що з цього виник, — агентський дім займався товарами, документами та клієнтами, а банк — грошима й валютними операціями, — визначав торговельну економіку порту аж до Другої світової війни.

Примітки

1. Wikipedia, "Guthrie (company)" (дата звернення: листопад 2026 р.): Alexander Guthrie (1796–1865) прибув 1821 р., щоб відкрити філію Thomas Talbot Harrington and Company, відокремився від Harrington 1823 р.; 1833 р. фірму перейменовано на Guthrie and Company. ↩
2. AIM25, "Messrs Guthrie & Co / Guthrie & Co Ltd / Guthrie Group / Guthrie Estates Agency Ltd / Guthrie Corporation", адміністративна історія (дата звернення: листопад 2026 р.): до 1824 р. товариство з Harrington розпалося, і Guthrie заснував Messrs Guthrie & Clark разом із James Scott Clark; 1833 р. Clark вийшов, Alexander узяв у партнери свого племінника James Guthrie, і фірму перейменовано на Messrs Guthrie & Co. ↩
3. AIM25, адміністративна історія Guthrie & Co. (дата звернення: листопад 2026 р.): James Guthrie — партнер з 1837 р., очолював сінгапурський офіс з 1847 р.; Greenshields — партнер з 1849 р.; Thomas Scott — партнер з 1857 р., старший партнер з 1867 р.; 1873

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

р. Scott повернувся до Лондона й заснував лондонський зареєстрований офіс, відомий як Scott & Company. ↩

4. AIM25, адміністративна історія Guthrie & Co. (дата звернення: листопад 2026 р.): об'єднання зі Scott & Company 28 лютого 1903 р. з утворенням Guthrie & Co. Ltd. ↩

5. AIM25, адміністративна історія Guthrie & Co. (дата звернення: листопад 2026 р.): агент Coutts з 1830 р., London Fire Insurance Co. з 1853 р. і London & Provincial Marine Insurance Co. з 1861 р.; 1900 р. агентства Guthrie охоплювали шість банків, п'ять страхових компаній, дві судноплавні компанії та 23 загальні агентства. ↩

6. AIM25, адміністративна історія Guthrie & Co. (дата звернення: листопад 2026 р.): 1896 р. фірма прийняла агентство п'яти кавових плантацій Thomas Heslop Hill на Малайському півострові; Wikipedia, "Guthrie (company)" (дата звернення: листопад 2026 р.): каучук запроваджено 1896 р., олійну пальму — 1924 р. ↩

7. Wikipedia, "Edward Boustead" (дата звернення: листопад 2026 р.): прибув до Сінгапуру 1828 р. на борту *Hindustan* і заснував Boustead & Co.; товариство з купцем німецького походження Gustav Christian Schwabe 1834 р.; один із засновників Singapore Chamber of Commerce 1837 р.; помер 1888 р. ↩

8. Wikipedia, "Boustead Singapore" (дата звернення: листопад 2026 р.): торгівля оловом, прянощами, ротангом, шовком і чаєм; агент "over 20 major shipping lines" і "numerous insurance agencies including the renowned Lloyd's", який фірма представляла "more than one century". ↩

9. Wikipedia, "Edward Boustead" і "Boustead Singapore" (дата звернення: листопад 2026 р.): Boustead & Co. був першим агентом Hongkong

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

and Shanghai Bank у Сінгапурі й надавав банківські послуги підприємствам. ↩

10. Wikipedia, “Boustead Singapore” (дата звернення: листопад 2026 р.): початок діяльності у страхуванні та судноплавстві в 1860-х роках, щоб скористатися відкриттям Суецького каналу; перше наливне перевезення нафти до Пінанга 1892 р. ↩

11. Wikipedia, “Boustead Singapore” (дата звернення: листопад 2026 р.): поділ на три компанії в Сінгапурі, Великій Британії та Малайзії в 1957–1965 рр.; лістинг 17 жовтня 1975 р. ↩

12. Wikipedia, “Behn Meyer” (дата звернення: листопад 2026 р.): дата заснування — 1 листопада 1840 р., коли Valentin Lorenz Meyer прибув до Сінгапуру, “the date on which Behn, Meyer & Co. was founded”; Theodor August Behn дістався Сінгапуру в липні 1839 р. ↩

13. Wikipedia, “Behn Meyer” (дата звернення: листопад 2026 р.): комісійна торгівля і торгівля на власний рахунок; до 1914 р. фірма “ran the subregion’s largest shipping agency” і працювала у страхуванні, управлінні плантаціями та видобутку олова; під час Першої світової війни вона “lost buildings and assets that were seized in Singapore, Malaya and the Philippines”, загальні втрати — 12 млн рейхсмарок; відновлена в 1920-х роках. ↩

14. Wikipedia, “Borneo Company” (дата звернення: листопад 2026 р.): зареєстрована в Лондоні 6 травня 1856 р., перший офіс — 25 Mincing Lane; “BCL Singapore was established on 31 July 1857”, з перейняттям активів MacEwan & Co., зокрема причалів у Telok Blangah. ↩

15. Wikipedia, “Borneo Company” (дата звернення: листопад 2026 р.): виключні права на корисні копалини в Сараваку, діяльність як торговця, судновласника і плантатора;

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

видобуток сурми, вугілля, ртуті й золота; об'єднання з Inchcape Group 1967 р. ↩

16. Peter Borscheid and Niels-Viggo Haueter, "Institutional Transfer: The Beginnings of Insurance in Southeast Asia", *Business History Review*, vol. 89, no. 2, 2015, с. 207–228, анотація (доступ через RePEc, листопад 2026 р.): "the early agency houses in Bengal collapsed in the credit crisis of 1829–1834". ↩

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com